

רשומות

קובץ התקנות

6 באוגוסט 2008

6698

ה' באב התשס"ח

עמוד

כללי אתיקה לדיינים, התשס"ח-2008 1164
כללי נוהל התור התפעולי בנמלי חיפה, אשדוד ואילת, התשס"ח-2008 1176

כללי אתיקה לדיינים, התשס"ח-2008

בתוקף סמכותי לפי סעיף 19 לחוק הדיינים, התשט"ו-1955¹ (להלן – החוק), בהסכמת חבר דייני בית הדין הרבני הגדול ולאחר התייעצות עם שר המשפטים, אני מתקין בזה כללי אתיקה לדיינים:

מבוא

פרק ראשון: הוראות יסוד

1. פרשנות
2. מקור הכללים ותכליתם
3. כוח השיפוט, שלטון החוק והגינות
4. אמונים למדינת ישראל ולהלכה
5. אי-תלות
6. אי-משוא פנים
7. הליכותיו של דיין

פרק שני: מעמד ותחולתם של הכללים

8. מעמד הכללים
9. תחולה
10. דיינים בדימוס

פרק שלישי: שפיטה

11. שמירה על כבוד הזולת
12. ניהול משפט
13. פשרה, גישור וכו'
14. הימנעות מוקדמת משבת בדין
15. מניעה משבת בדין

פרק רביעי: דיון וסביבתו

16. קשרים חברתיים
17. פעילות פוליטית או מפלגתית
18. הבעת דעה בפומבי
19. איסוף כספים

פרק חמישי: הימנעות מן השימוש במעמד השיפוטי שלא למטרתו

20. ניצול מעמד
21. מתנות, הנחות והזמנות
22. פרק שישי: פעילויות לבר-שיפוטיות

סימן א': עקרונות

22. ייחוד הכהונה
23. מגבלות על פעילויות נוספות

¹ ס"ח התשט"ו, עמ' 68; התשס"ז, עמ' 85.

סימן ב': עיסוקים ציבוריים

- 24. פעילות בגופים ציבוריים
- 25. ועדות לחלוקת פרסים ומלגות
- 26. הסברה מחוץ לישראל
- 27. שיפוט שלא בבית הדין

סימן ג': הרצאות ופרסומים

- 28. שיעורים והוראה
- 29. שיעורי תורה והרצאות
- 30. פרסום ספרים ומאמרים
- 31. משפט מודרך

סימן ד': שונות

- 32. עדות
- 33. הופעה לפני רשות ציבורית
- 34. תשובות הלכתיות ומענה לשאלונים לצורכי מחקר

פרק שביעי: עניינים כספיים

- 35. ניהול עסקים
- 36. ניהול נכסיהם של הדיין ושל בני משפחה
- 37. ניתוק קשרים עסקיים וכספיים עם מינויו של דיין
- 38. קבלת גמול בעבור עיסוק או פעילות נוספים

פרק שמיני: דיין ואמצעי התקשורת

- 39. מגעים בין דיין לבין אמצעי התקשורת
- 40. תגובות לאמצעי תקשורת

פרק תשיעי: ועדת אתיקה

- 41. ועדת אתיקה
- 42. כללים קודמים

מבוא

כתיבת כללי אתיקה כתובים וסדורים, היא תופעה חדשה יחסית בזמננו, ומטרתה להרים את מוסר עבודתם של גופים שונים, ולשפר את רמת ניקיותם מכל רבב, שתהיה עבודתם אמונה.

ואולם לגבי דייני ישראל האמונים על ברכי התורה וממנה יונקים את מקור סמכותם, ועל פיה פוסקים בכל דבר הבא לפנייהם, אין חידוש בדבר זה. לדידם כללי האתיקה מבוססים ומושרשים במצוות התורה, והם חלק בלתי נפרד ממנה, והם עתיקים מאוד.

בטרם הרים יולדו, ועד לא מאורות החכמה זרחו על שאר העמים, וכבר ניתנה "חוקה לישראל" חוקה שלא יצורי אנוש קרוצי חומר חקקה, ולא משפטים ניסוחה, אלא "חכמת א-ל-הים חיים" – תורה משמים.

ומעת שניתנה לנו חוקה משמים, וקבעה בצו אלקי מפורש, "שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך ושפטו את העם משפט צדק", וקבעה כללי הצדק למשפט, אשר כל באי עולם מנסים לחקותם מאז, גם קבעה אז את כללי האתיקה של שופטי התורה שופטי הצדק, הם היושבים על מדין, במותב תלתא כחדא, ואלקים נצב בעדת א-ל.

ודי להזכיר בזה את לשונו הזהב של הנשר הגדול, רבינו הרמב"ם ז"ל, שכולם לקוחים מתורתנו הקדושה. וזו לשונו בהלכות סנהדרין (פ"ב הלכה ז'): "בית דין של שלשה אף על פי שאין מדקדקין בהן בכל אלו הדברים, צריך שיהא בכל אחד מהן שבעה דברים ואלו הן: חכמה, וענוה, ויראה, ושנאת ממון, ואהבת האמת, ואהבת הבריות להן, ובעלי שם טוב. וכל אלו הדברים מפורשים הן בתורה, הרי הוא אומר, אנשים חכמים ונבונים הרי בעלי חכמה אמור. וידועים לשבטיכם, אלו שרוח הבריות נוחה מהם, ובמה יהיו אהובים לבריות בזמן שיהיו בעלי עין טובה, ונפש שפלה, וחברתן טובה, ודבורן ומשאן בנחת עם הבריות. ולהלן הוא אומר אנשי חיל, אלו שהן גבורים במצות ומדקדקים על עצמם, וכובשים את יצרן, עד שלא יהא להן שום גנאי ולא שם רע, ויהא פרקן נאה. ובכלל אנשי חיל שיהיה להן לב אמיץ להציל עשוק מיד עושקן כענין שנאמר ויקם משה ויושיען, ומה משה רבינו עניו אף כל דין צריך להיות עניו. יראי אלהים כמשמעו, שונאי בצע אף ממון שלהם אינן נבהלין עליו, ולא רודפין לקבץ הממון, שכל מי שהוא נבהל להון חסר יבואנו. אנשי אמת שיהיו רודפין אחר הצדק מחמת עצמן בדעתן, אוהבין את האמת ושונאין את החמס, ובורחין מכל מיני העול." עד כאן לשונו.

והשם לבו לדברים אלו כראוי, בעיניו יראה שהם כוללים את הכל, ואיש אשר אלה לו, הוא באמת האיש הראוי וההגון "לשבת כסאות למשפט".

וראוי לשים לב למאמר חז"ל במסכת סנהדרין (דף ז'): "לעולם יראה הדיין חרב מונחת לו בין ירכותיו, וגהינם פתוחה לו מתחתיו". במאמר זה מיקדו חז"ל תשומת לבו של כל דיין, לדעת שהוא יושב על כס המשפט, לא רק כשופט את אלה העומדים לפניו, אלא יושב שם גם "כנשפט" ומשפטו הוא לפני הא-ל-הים ברוך הוא, אשר אין לפניו לא שכחה ולא עוולה, ולא משוא פנים ולא מקח שוחד. וזו היא "החרב המונחת לו בין ירכותיו", ואיש אינו רואה אותה, כי היא מוסתרת, והיא מידו הארוכה של בורא העולם ומנהיגו, שהוא מלך אוהב צדקה ומשפט. וחייב הדיין לשים דעתו וגם לבו לבל יסטה ימין ושמאל מן האמת, ואפילו כמלוא נימא, ואם הוא נוטה לכאן או לכאן החרב הזאת דוקרת בבשרו (ועומק דקירתה היא כמדת סטיותו).

ולא זו גם זו, אלא עוד יראה, גהינם פתוחה לו מתחתיו. ואם גס לבו ואינו מרגיש במדקרות החרב, סופו לירש גהינם.

והנה כל פיקוח וכל השגחה לא יעמדו כנגד עניין זה, כי טבעו של אדם להצדיק עצמו, וכל דרכיו ישרים הם בעיניו, וגם אם יהיה הדבר ברור עד שאי־אפשר עוד להתעלם ממנו, הרי מחפש תירוצים להצדיק עצמו, ובסתר יכמין מעשיו הלא־ישרים, אך האיש הירא את ה' ומאמין בו באמת, לא יוכל לעולם להתעלם מהחרב הזאת, ובוודאי לא מהגהינם הפתוחה מתחתיו.

ואלה הם כללי האתיקה הפנימיים, אשר אי־אפשר לעוקפם ולא להתעלם מהם, אלא אם כן יתעלם מאמונתו בה' ומיראתו, ח"ו.

ואף על פי כן טוב לעשות כללים מוגדרים ולחוקקם עלי ספר, שאף שכבר יש לנו כללים ברורים וחקוקים בדברי תורה וגמרא וספרי הפוסקים והם לנו לעיניים. על כל פנים טוב לקבוע כללים ברורים ומוסכמים, ולא להשאיר חלק מהדברים נתונים לסברתו ולפרשנותו של כל אחד ואחד, על כן ניתנו הדברים בידי כמה מוותיקי הדיינים שיחוו דעתם והכל נשקל בכבוד ראש, וכל אחד העיר והאיר ושכנו ועברנו על כל הדברים עד שהגענו למסקנת הדברים המובאים כאן בס"ד, ויהיו שווים לכולנו כאיש אחד בהוראה אחת.

ועוד יש להוסיף ולומר שהואיל וכך נהגו כיום לכתוב כללים לאתיקה של כל בעלי המקצועות, חייבים גם אנו לקבוע כללים גם לקהלינו, לציבור הדיינים, אף על פי שאין צריכים לזה, שכאמור כל אלה ויותר מהם כלולים בפסוקי התורה, ומפורשים בדברי חז"ל, כדי שלא יאמר אדם שמא אנו מקילים יותר מאחרים.

ומעתה יבוא הדבר אל השלמות של המוסר, מבית ומחוץ, מוסרי התורה וההלכה מחזקים אותנו מבפנים, שהם חודרים פנימה ומשם מאירים דרכנו, וכללים אלו מהווים לבוש חיצוני להגן מכאן ומכאן, והוא בבחינת, והייתם נקיים מה' ומישראל.

ואסיים בקריאה לדייני ישראל שליט"א, לשים ההבנה הפנימית של דברים אלו לנגד עינינו, עם הידיעה שבאמרי פינו ובהתנהגותנו יש להאזיב את ה' ואת משפט תורתנו על בריותיו, ועל הכל יתגדל ויתקדש שמו של מלך מלכי המלכים הקב"ה.

פרק ראשון: הוראות יסוד

פרשנות

1. לעניין כללים אלה –

"בן משפחה" – בת זוג, ילד, הורה, אח, סב, הורה של בת הזוג או מי שסמוך על שולחנו של הדיין, וכן, בהתאם לעניין, בן זוג או ילד של כל אחד מאלה;

"דיין" – דיין בית הדין הרבני הגדול, דיין בית דין רבני אזורי ודיין עמית;

"דיין בדימוס" – דיין שכהונתו נסתיימה;

"נושא משרה" – דירקטור, מנהל כללי, מנהל עסקים ראשי, משנה למנהל כללי, סגן מנהל כללי, כל ממלא תפקיד כאמור בחברה אף אם תוארו שונה, וכן מנהל אחר הכפוף במישרין למנהל הכללי;

"נשיא בית הדין הרבני הגדול" – לרבות מי שנשיא בית הדין הרבני הגדול הסמיכו לדבר;

"עד מרכזי" – עד שנדרשת הערכת מהימנותו לצורך הכרעה בהליך.

מקור הכללים ותכליתם

2. (א) כללי האתיקה לדיינים משקפים ומבטאים תפישות עומק ערכיות ומוסריות המהוות תשתית למעשה השפיטה ולדרכי התנהגותו ואורחותיו של הדיין; כללים אלה מגבשים עקרונות מנחים השאובים מן התורה הכתובה והמסורה; דיין ינהג דרכו על פי הדין ובהתאם לכללים אלה וישווה נגד עיניו כל העת את הצורך לקיים את אמון הציבור במערכת השיפוט הרבני.

(ב) דיין ייראה כמי שהפר כלל מכללי האתיקה לדיינים באופן המאפשר הגשת קובלנה לבית הדין המשמעותי לדיינים, אם התנהגותו בניגוד לכללים עולה כדי התנהגות של דיין שלא כהלכה במילוי תפקידו או כדי התנהגות שאינה הולמת את מעמדו של דיין בישראל.

כוח השיפוט, שלטון החוק והגינות

3. (א) כוח השיפוט ניתן בידי דיין מתוך אמון ביושרו, ביראת השמים שבו ובדבקתו בהלכה בכל הליכותיו, בכושרו המקצועי והאישי וביכולתו לקיים את המוטל עליו תוך כיבוד עקרונות האתיקה השיפוטית.

(ב) בהכריעו בדין עושה דיין להגשמתה של ההלכה ושל שלטון החוק תוך שמירה על זכויות האדם שנברא בצלם אֱלֹהִים; מחובתו של דיין לפעול ביושר ובהגינות, לשוויון הכל לפני החוק, ותוך הקפדה על התנהגות שיש בה כדי לקיים ואף להגביר את האמון בשיטת המשפט בכלל ובמעשה השפיטה בפרט.

אמונים למדינת ישראל ולהלכה

4. דיין ישמור אמונים למדינת ישראל, ישפוט משפט צדק, לא יטה משפט ולא יכיר פנים, וינהג כהלכה.

אי־תלות

5. (א) בענייני שפיטה אין מרות על דיין זולת מרותו של הדין שלפיו הוא דן.

(ב) במילוי תפקידו אין דיין תלוי באיש; שומה על הדיין לשקוד על אי־תלותה של מערכת השיפוט, ולהקפיד על קיומה באשר יעשה, בענייני שפיטה ובכל תחום אחר שבו הוא פועל.

(ג) דיין לא יגור מפני איש, ולא יושפע במילוי תפקידו על ידי דעת קהל, חשש מפני ביקורת או רצון לשאת חן.

(ד) אי־תלותו של הדיין אין משמעה פטור מלקיים הוראה של בית הדין הרבני הגדול שניתנה במסגרת ערעור על פסק דין או החלטה של הדיין, גם כשזו אינה נראית בעיניו, ועליו לבצע את הוראת בית הדין הגדול; סבר דיין כי קיימת לפניו מניעה הלכתית לפעול בהתאם להוראה כאמור של בית הדין הרבני הגדול, יכתוב את נימוקיו לכך ויעביר את התיק נושא העניין לבית הדין הרבני הגדול כדי שיחליט בדבר המשך הטיפול בתיק.

6. דיין ינהג בבעלי הדין בשוויון, לא יישא פני דל ולא יהדר פני גדול, לא יסביר פניו לאחד אי־משוא פנים וירע פניו לאחר, ישפוט בדעה נקייה ולא יגלה דעה קדומה או משוא פנים.
7. (א) אלה יאפיינו דיין בתכונותיו ובאורחותיו: יושר לב, טוהר מידות ומסירות לתפקיד. הליכותיו של דיין יימנע ממעשים שאינם הולמים מעמדו של דיין או העלולים לפגוע בדימויה של מערכת השיפוט הרבני.

(ב) דיין יהיה מופת לכיבוד הדין וההלכה בכל אשר יעשה.

פרק שני: מעמדם ותחולתם של הכללים

8. (א) כללים אלה מתווים עיקרים ועקרונות להתנהגותם ולאורחותיהם של דיינים, מעמד הכללים ומאדם ייגזרו כללי אתיקה פרטניים בכל מקרה ומקרה.
- (ב) אין הכללים באים לגרוע מן האמור בכל דין. בכל עניין שאינו נדון מפורשות בכללים ינהג דיין בהתאם לרוחם ולמגמתם של הכללים ובהתאם לנורמות אתיות כלליות.
9. (א) כללים אלה חלים על – תחולה

(1) דיין מעת שהצהיר הצהרת אמונים ועד שלושה חודשים מתום כהונתו;

(2) דיין עמית;

(3) דיין בדימוס המכהן בוועדה ציבורית על פי דין, ככל שהדבר נוגע למילוי תפקיד; ויראו את הסכמתו לכהן כהסכמה להחלת כללים אלה עליו כאמור.

(ב) הכללים חלים על דיין אף בהיותו בחופשה או בשבתון.

(ג) מי שנבחר לכהונת דיין על ידי הוועדה למינוי דיינים וטרם הצהיר הצהרת אמונים, לא ייצג לקוח לפני ערכאה שיפוטית אלא בהסכמת נשיא בית הדין הרבני הגדול.

(ד) איסורים שעל פי כללים אלו לא יחולו על פעילות או מעשים של דיין שהוא רב ראשי לישראל או רב עיר, הנובעים מכהונתו כרב ראשי או רב עיר.

10. כללים אלה אינם מחייבים דיינים בדימוס; יש לזכור עם זאת, כי סביבתו הקרובה ודיונים בדימוס והרחוקה של דיין הורגלה להתייחס אליו כהתייחס אל דיין, וכי יחס זה נמשך והולך גם לאחר תום הכהונה; ראוי לו אפוא לדיין בדימוס כי ישווה נגד עיניו את רוחם ואת מגמתם של הכללים וכי יכוון התנהגותו ואורחותיו על פיהם.

פרק שלישי: שפיטה

11. (א) בשבתו לדין ינהג דיין בנוכחים בדיון לפניו – בעלי דין, באי־כוחם, עדים ובאי שמייה על כבוד בית דין אחרים – באורח מכובד, באורך רוח, במתינות, בסובלנות ובאדיבות, וישרה באולם בית הדין אווירה נינוחה.

(ב) דיין יעשה שגם אחרים ישמרו על כבודם של הנוכחים בדיון.

(ג) במהלך המשפט ובהחלטותיו בכתב יימנע דיין מהערות פוגעניות או מעליבות, שלא כדין, כלפי כל אדם.

(ד) דיין ינהג בעמיתיו הדיינים בכבוד ובחברות.

(ה) בהביעו דעה על אדם שלא היה צד להליכים, ייתן הדיין דעתו לשאלה אם ניתנה הזדמנות לאותו אדם להציג את עניינו כהלכה לפני בית הדין.

12. (א) דיין ינהל את הדיון שלפניו באופן מקצועי וענייני, על פי ההלכה ותקנות הדיון, ניהול משפט תוך שהוא מקפיד לנהוג שוויון בבעלי הדין, בטוענים רבניים ובעורכי הדין המופיעים לפניו ונמנע מכל אמירה או מעשה שיש בהם כדי לפגום בחזותו השוויונית והמקצועית.

(ב) שומה על דיין לשמור על חזות נייטרלית במהלך הדיון ולהימנע מליצור בהתנהגותו או בדבריו יסוד לחשש ממשי למשוא פנים.

(ג) בלי לגרוע מחובתו לנהוג שוויון בבעלי הדין, יעשה דיין כמיטבו להסביר לבעל דין שאינו מיוצג את מהות ההליכים ודרכי ניהולם, והכל על פי הניתן בנסיבות העניין ובגבולות הדין והתפקיד.

(ד) בניהול המשפט יעשה דיין כמיטבו לחוס על זמנם של המעורבים במשפט: בעלי דין, באי-כוחם, עדים ואחרים, וכנדרש מכך יחיש את ההליכים וימנע עינוי דין.

(ה) בלי לגרוע מכלליות האמור בסעיף קטן (ד), ולקיום האמור בו, יעשה דיין כמיטבו למנוע המתנה של המזומנים לדיון והתייצבותם של עדים פעם נוספת.

13. (א) דיין המציע פשרה או העברה של ההליך לגישור או לכוררות, לא יכפה דעתו על בעלי הדין, ויוודא שבעלי הדין יודעים כי אי-קבלת הצעתו לא תשפיע על הליכי הדיון שלפניו; אין באמור כדי למנוע מבית הדין לפסוק בדרך של פשרה בהתאם לכללי ההלכה.

(ב) בהתנהל שיג'ושיח לפשרה יסייע דיין בידי בעלי הדין, ובלבד שהדבר ייעשה תוך שמירת כבודו של בית הדין.

(ג) כדי להביא לפשרה, רשאי דיין בהסכמת בעלי הדין ובהסכמת מורשיהם, להיוועד בבית הדין עם כל בעל דין בנפרד, ובלבד שבעל הדין שכנגד נמצא ככל האפשר בסמיכות מקום לאולם הדיונים והתוועדות דומה תיערך גם עמו, וכן שבעת ההתוועדות לא יישמעו טענות שדינן להתברר במעמד שני בעלי הדין.

14. (א) בכפופות לאמור בדיון ובכללים אלה ידון דיין בכל עניין שהועבר לטיפולו.

(ב) משיימצא לדיין כי קיים טעם ראוי שהתיק לא יידון לפניו, ייָדַע בכך את ראש אבות בית הדין שבו הוא מכהן או דיין שהוסמך לעניין זה על ידי נשיא בית הדין הרבני הגדול.

(ג) החליט ראש אבות בית הדין או דיין שהוסמך כאמור, כי אותו דיין ידון בתיק, לא ימנע הדיין עצמו משבת בדיון אלא אם כן חייב הוא לעשות כן על פי דין.

15. (א) דיין לא ישב בדיון אם מצא, מיוזמתו או לבקשת בעל דין, כי קיימות נסיבות שיש בהן כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים בניהול המשפט.

(ב) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (א), דיין לא ישב בדיון ביודעו שמתקיים אחד מאלה:

(1) צד להליך, בא כוחו או עד מרכזי, הוא בן משפחה של הדיין או שקיימת ביניהם קרבה ממשית אחרת;

(2) יש לדיין עניין כספי ממשי או עניין אישי ממשי בהליך או בתוצאותיו, בצד להליך, בבא כוחו או בעד מרכזי, או שלבן משפחה של הדיין יש עניין כספי ממשי או עניין אישי ממשי בהליך או בתוצאותיו, בצד להליך או בבא כוחו;

(3) בטרם התמנה לדיין היה הדיין מעורב באותו עניין הנדון בהליך שלפניו בתור בא כוח, בורר, מגשר, עד, יועץ מקצועי, מומחה, או בדרך דומה אחרת;

(4) בעל דין או עד מרכזי היה לקוחו של הדיין קודם מינויו לכהונתו, ולא חלפו חמש שנים לפחות מאז הטיפול בעניינו של אותו בעל דין או אותו עד;

(5) עורך דין או טוען רבני המייצג בעל דין היה שותפו של הדיין ולא חלפו חמש שנים לפחות מאז היותם שותפים;

פשרה, גישור
וכוררות

הימנעות
מוקדמת משבת
בדיון

מניעה משבת
בדיון

(6) עורך דין או טוען רבני המייצג בעל דין מטפל בעניין של הדיין או של בן משפחתו;

(7) בן משפחה של הדיין הוא עורך דין, או טוען רבני שותף או שכיר, במשרד עורכי דין או משרד טוענים רבניים המייצג בעל דין.

(ג) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), דיין רשאי לשבת בדין אם מפאת דחיפות העניין לא ניתן לקיים את ההליך לפני דיין אחר ועלול להיגרם נזק חמור או עיוות דין אם לא ידון בעניין.

(ד) על אף האמור בסעיף קטן (ב)(2), דיין רשאי לשבת בדין אם העברת העניין לכל דיין אחר לא תשנה את עילת הפסלות.

(ה) התקיימה עילת פסלות לפי פסקאות (1) או (2) בסעיף קטן (ב), הנוגעת לעורך דין או לבא כוח אחר, שהתקיימו בו נסיבות המחייבות קבלת היתר לייצוג כאמור בסעיף 53 לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961², ובסעיף 9א לתקנות הטוענים הרבניים, התשס"א-2001³, רשאי בית הדין להתיר את הייצוג, לבקשת עורך הדין או בא הכוח, אם מצא כי הנזק שייגרם לצד להליך אם לא יתיר את הייצוג עולה על הנזק שייגרם לצד להליך או לאינטרס הציבורי בשל הפסקת הדיון או החלפת דיין; התיר בית הדין את הייצוג כאמור, לא יושב בדין הדיין שלגביו התקיימה עילת הפסלות.

(ו) האמור בסעיף קטן (ב) יחול גם על קרוב משפחה שאינו בן משפחה כהגדרתו בכללים אלה, אם סבר הדיין כי יחסו אל אותו קרוב משפחה מונע אותו משבת בדין.

(ז) אין באמור בכלל זה כדי למעט משיקול דעתו של נשיא בית הדין הרבני הגדול הדן בערעור על פי סעיף 19א לחוק.

פרק רביעי: דיין וסביבתו

16. משמונה לכהונתו, אין מוטל על דיין לנתק את קשריו החברתיים, לרבות קשרים עם טוענים רבניים ועורכי דין; יחד עם זאת, ראוי לו לדיין כי ייזהר בקשריו החברתיים וייתן דעתו כיצד עשויות הבריות לפרש הימצאותו בחברת אדם מסוים או בחברה מסוימת, בבחינת והייתם נקיים מזה ומישראל.

17. (א) דיין לא יהא מעורב בפעילות פוליטית או מפלגתית ולא יהיה חבר במפלגה או פעילות פוליטית או מפלגתית בגוף פוליטי אחר.

(ב) בלי לפגוע בכלליות האיסור שבסעיף קטן (א), לא ייטול דיין חלק באירוע הנערך על ידי מפלגה או גוף פוליטי אחר, או במסגרת אחרת שלה זהות פוליטית או מפלגתית; ואולם אירוע כאמור שהוא אך ורק עניין של הפצת שיעורי תורה ויראת שמים, ובלי סממנים פוליטיים, רשאי דיין להשתתף בו.

18. דיין יימנע מהביע בפומבי דעה בעניין שאינו משפטי בעיקרו והשוני במחלוקת הבעת דעה בפומבי ציבורית.

19. דיין לא יהא מעורב בפעילות של איסוף כספים.

פרק חמישי: הימנעות מן השימוש במעמד השיפוטי שלא למטרות

20. (א) לא יפיק דיין טובת הנאה ממעמדו כדיין – בין טובת הנאה חומרית בין אחרת ניצול מעמד – אם במישרין ואם בעקיפין.

(ב) בלי לגרוע מכלליות האמור בסעיף קטן (א) –

² ס"ח התשכ"א, עמ' 178; התשס"ד, עמ' 327.

³ ק"ת התשס"א, עמ' 828; התשס"ה, עמ' 207.

- (1) לא יעשה דיין שימוש במעמדו כדיין לקידום עניין שלו או של אחר;
- (2) דיין לא יציין את דבר היותו דיין ולא יעשה שימוש במסמך הנושא את תוארו כדיין בנסיבות שבהן עלול השימוש בתואר להיראות כניסיון לא ראוי להשיג מעמד מועדף.
- (ג) דיין רשאי לציין בנייר מכתבים פרטי ובכרטיס ביקור את היותו דיין ואת בית הדין שהוא מכהן בו.

- (ד) דיין רשאי לציין את היותו דיין בספר או במאמר שהוא מפרסם.
- (ה) דיין רשאי ליתן המלצתו על כישוריו של אדם המוכר לו אישית.
- (ו) דיין רשאי ליתן הסכמה לספר תורני שהואב לעיונו.

21. (א) על קבלת מתנות על ידי דיין יחול חוק שירות הציבור (מתנות), התש"ס-1979.⁴
- (ב) בלי לגרוע מכלליות האמור בסעיף קטן (א) –

(1) דיין לא יקבל הנחה ברכישת מוצר או בקבלת שירות, אלא אם כן ההנחה ניתנת על פי הֶסֶדֶר כללי שאושר בידי מנהל בתי הדין, או שההנחה ניתנת לדיין עקב הימנותו עם הזכאים לאותה הנחה בלא זיקה להיותו דיין;

(2) דיין לא יקבל הזמנות חנים לאירועים או למקומות שהכניסה אליהם היא בתשלום, למעט במקרים שבהם נותן ההזמנה הוא קרוב משפחה או חבר אישי או במקרים שהדיין מוזמן כבן לווייה של מקבל ההזמנה ובלא קשר למעמדו כדיין.

(ג) אין מניעה כי דיין יקבל במתנה ספר על נושא משפטי או הלכתי מכותב הספר.

פרק שישי: פעילויות לבר-שיפוטיות

סימן א': עקרונות

22. דיין לא יעסוק בעיסוק נוסף ולא ימלא תפקיד ציבורי – גם לא יקבל על עצמו אחד מאלה – אלא לפי חוק או בהסכמת נשיא בית הדין הרבני הגדול ושר המשפטים (ראו: סעיף 18 לחוק).

23. (א) חובתו העיקרית של דיין היא לכהונתו כדיין, ולתפקידו כדיין חייב הוא להקדיש את מייטב מרצו ומחשבתו; דיין יעניק לתפקידו כדיין מעמד של קדימה על פני כל עיסוק אחר.
- (ב) דיין יימנע מפעילות שאינה הולמת את מעמדו כדיין או העלולה להביאו לניגוד עניינים עם תפקידו כדיין.

(ג) דיין לא יקבל על עצמו אף לא יעסיק עצמו בפעילות לבר-שיפוטית – אף אם מותרת היא על פי אופייה או על פי היתר שהוענק לו – אם אותה פעילות עלולה לפגוע ביכולתו למלא כיאות את תפקידו כדיין, בין מבחינת משך הזמן הנדרש לפעילות, בין מבחינת העיתוי ובין מכל בחינה אחרת.

סימן ב': עיסוקים ציבוריים

24. (א) דיין רשאי להיות חבר בגופים מינהליים של מוסדות חינוך, כגון חבר נאמנים של מוסד להשכלה, או בגופים של מוסדות בעלי מטרות ציבוריות, בכפיפות להיתר כהוראת סעיף 18 לחוק.

⁴ ס"ח התש"ס, עמ' 2.

(ב) בפעולתו כאמור בסעיף קטן (א), יימנע דיין מכל מעשה שיש בו משום שימוש שלא כהלכה במעמדו כדיין או העלול לפגוע במעמדו כדיין. כך, למשל, לא ישתתף דיין בניהול העסקי או הכספי של המוסד הציבורי שהוא פעיל בו, ולא יקבל ממנו טובת הנאה.

(ג) דיין לא יפנה לרשויות ציבור או לגורמים פרטיים בשם גוף ציבורי שהוא פעיל בו.

(ד) דיין לא יהיה פעיל בגוף ציבורי העוסק בייזום הליכים משפטיים אף אם אין אותם עניינים עשויים לבוא לדיון בבית הדין שבו הוא מכהן.

25. דיין רשאי להיות חבר בוועדה המחלקת פרסים או מלגות ובלבד שהדבר הולם את מעמדו של דיין. ועדות לחלוקת פרסים ומלגות

26. דיין רשאי להשתתף מדי פעם בפעולות הסברה מחוץ לישראל מטעם המדינה או מטעם גוף ממלכתי או ציבורי העושה לטובת הכלל, ובלבד שקיבל לכך אישור מאת נשיא בית הדין הרבני הגדול. הסברה מחוץ לישראל

27. (א) דיין לא יעסוק בתפקיד שיפוטי או מעין-שיפוטי שלא בבית הדין, אלא מכוח הוראת חוק או בהיתר לפי סעיף 18 לחוק; לענין סעיף זה, "תפקיד שיפוטי או מעין-שיפוטי" – לרבות חברות בבית דין של ארגון חברים או של ארגון ציבורי. שיפוט שלא בבית הדין

(ב) דיין לא ימשמש כנשיא בבית הדין אלא אם כן נקבע הדבר בחוק, או בעניין שיש בו תועלת ציבורית משמעותית ולאחר קבלת אישור של נשיא בית הדין הרבני הגדול.

(ג) דיין לא יהא פעיל בגוף ציבורי העוסק במתן שירותי בוררות או גישור.

(ד) דיין שקודם מינויו שימש בתפקיד שיפוטי או מעין-שיפוטי שאסור לדיין למלאו, לא ימשיך למלא את אותו תפקיד מעת שהצהיר הצהרת אמונים.

סימן ג': הרצאות ופרסומים

28. מתן שיעור קבוע בישיבות וכוללים והוראה במוסדות להשכלה או לחינוך טעונים היתר כהוראת סעיף 18 לחוק. שיעורים והוראה

29. (א) דיין רשאי לתת שיעורי תורה בבית כנסת ובית מדרש במסגרת "דף יומי" וכדומה, בלא צורך בהיתר לפי סעיף 18 לחוק, ובלבד ששיעורים אלו יינתנו מחוץ לשעות הקבועות לפעילות בתי הדין על פי סדרי המינהל של בתי הדין הרבניים. שיעורי תורה והרצאות

(ב) דיין רשאי להרצות מדי פעם במסגרת גוף שאינו מסחרי, בלא צורך בהיתר לפי סעיף 18 לחוק; בעשותו כן ינהג דיין במידת הזהירות הראויה המתחייבת ממעמדו, תוך שמירה על גישה מאוזנת והימנעות מנימה פולמוסית או מהבעת דעה בענין שאינו משפטי בעיקרו והשוני במחלוקת ציבורית.

30. דיין רשאי לפרסם ספרים שכתב ומאמרים בביטאונים מקצועיים ותורניים הולמים. פרסום ספרים ומאמרים

31. דיין רשאי להיות חבר מותב במשפט מודרך הנערך במוסד להשכלה. הוא הדין במוסד אחר שאושר על ידי נשיא בית הדין הרבני הגדול. משפט מודרך

סימן ד': שונות

32. דיין לא יעיד בהליכים משפטיים אלא אם כן זומן על ידי בית דין, בית משפט או עדות באישורו של נשיא בית הדין הרבני הגדול; כלל זה לא יחול על הליכים משפטיים שהדיין או בני משפחתו צד להם.

הופעה לפני
רשות ציבורית

33. דיין רשאי להופיע לפני ועדה של הכנסת או לפני רשות ציבורית אחרת אם קיבל לכך אישור מאת נשיא בית הדין הרבני הגדול.

תשובות
הלכתיות ומענה
לשאלונים
לצורכי מחקר

34. (א) דיין רשאי להשיב לשואליו בדבר הלכה, ואולם לא יעשה כן אם קיימת סבירות שתשובתו נועדה לשימוש על ידי צד למשפט בבית דין.

(ב) באישורו של נשיא בית הדין הרבני הגדול רשאי דיין להשיב, בין בכתב בין על-פה, לשאלות או לשאלונים המופנים אליו לצורכי מחקר בנושאים הקשורים בעבודתו השיפוטית.

(ג) לעת שתידון בקשה לאישור כאמור בסעיף קטן (ב), יובא בשיקול, בין השאר, היותו של עורך המחקר מוסד הלכתי או אקדמי מוכר או חוקר הפועל מטעמו.

פרק שביעי: עניינים כספיים

ניהול עסקים

35. דיין לא ינהל עסקים באופן פעיל, בין במישרין בין בעקיפין, ולא יכהן כנושא משרה בתאגיד מסחרי או בגוף עסקי אחר.

ניהול נכסיהם
של הדיין ושל
בני משפחה

36. (א) דיין רשאי לנהל בעצמו את נכסיו ואת נכסי בני משפחתו, ולפעול בהשקעתם, ובלבד שלא יהיה בכך עיסוק פעיל בעסקים. הדיין יימנע מפעילות כאמור העלולה לגרום לפגיעה במעמדו כדין או להעמידו בניגוד עניינים עם תפקידו כדין.

(ב) דיין לא ינצל את מעמדו כדין לצורך עסקיו ועסקי בני משפחתו.

ניתוק קשרים
עסקיים וכספיים
עם מינויו של
דיין

37. (א) מינויו של דיין מביא לניתוק קשריו העסקיים והכספיים כאמור בכללי אתיקה שיפוטית שיקבע נשיא בית הדין הרבני הגדול לעניין זה.

(ב) אם בשעת מינויו לכהונתו חבו צדדים שלישיים לדיין כספים כתוצאה מקשריו העסקיים והכספיים כאמור בסעיף קטן (א), יגבה הדיין כספים אלה באמצעות שותפו לשעבר או באמצעות בא כוחו.

קבלת גמול
בעבור עיסוק או
פעילות נוספים

38. (א) דיין רשאי לקבל גמול בעבור עיסוק או פעילות נוספים המותרים על פי דין או על פי כללים אלה, ובלבד שהגמול יהא בהתאם למקובל אצל הנותן. כלל זה יחול אף על קבלת גמול בעבור פעולות הסברה מחוץ לישראל.

(ב) דיין שהוזמן להרצות רשאי להתאכסן במקום ההרצאה על חשבון המזמין ואף לקבל החזר של הוצאות הנסיעה.

(ג) להסרת ספקות ייאמר כי כלל זה יחול על דיין גם בהיותו בשבתון.

פרק שמיני: דיין ואמצעי התקשורת

מגעים בין דיין
לבין אמצעי
התקשורת

39. (א) דיין אומר דברו בפסקי דין ובהחלטות; על דרך הכלל אין דיין מתראיין ואין הוא מוסר מידע לתקשורת.

(ב) דיין לא יעביר פסקי דין והחלטות לתקשורת אלא באמצעות דוברות בתי הדין הרבניים.

(ג) דיין יימנע מהופעה או מראיון באמצעי התקשורת; הופעה או ראיון של דיין באמצעי תקשורת – לרבות בעיתונות, ברדיו, בטלוויזיה, באינטרנט, במסיבת עיתונאים ובכל דרך אחרת – תהיה רק באישור מראש מאת נשיא בית הדין הרבני הגדול.

(ד) האמור בכלל זה אינו חל על ביטאונים תורניים או משפטיים המתפרסמים על ידי מוסדות תורניים או אקדמיים או על ידי לשכת עורכי הדין, ובלבד שהדיין קיבל תחילה את אישורו של נשיא בית הדין הרבני הגדול.

תגובות
לאמצעי
תקשורת

40. (א) תגובתו של דיין על דברים שפורסמו עליו או על פסקי דין והחלטות שנתן תהיה באמצעות דוברות בתי הדין הרבניים.

(ב) דיין שעיתונאי פנה אליו לקבלת תגובה יפנה את העיתונאי לדוברות בתי הדין הרבניים.

(ג) נתבקשה תגובתו של דיין על מידע שהעדר תגובה מיידית עליו עלול לגרום נזק שאינו הפיך, ובפני הדיין תגובה חד-משמעית שיש בה כדי להביא את העניין לסיומו, רשאי הדיין למסור את תגובתו.

(ד) דיין שמסר את תגובתו בנסיבות כמתואר בסעיף קטן (ג), יודיע על כך מיד לדוברות בתי הדין הרבניים, והמשך הטיפול יהיה באמצעות הדוברות.

(ה) אין בהוראות אלו כדי למנוע את נציגות הדיינים לעמוד בקשר עם אמצעי התקשורת בעניינים הנתונים לטיפול.

פרק תשיעי: ועדת אתיקה

41. (א) נשיא בית הדין הרבני הגדול, לאחר התייעצות עם שר המשפטים, ימנה ועדת אתיקה בת שלושה חברים, והם: דיין של בית הדין הרבני הגדול, והוא יהיה היושב ראש, ושני דיינים של בתי הדין הרבניים האזוריים.

(ב) ועדת האתיקה תיתן חוות דעת מקדימה בענייני אתיקה של דיינים, לפי פנייה של דיין שכללים אלה חלים עליו – בעניין הנוגע אליו.

(ג) חבר ועדת האתיקה ימונה לתקופה אחת של שש שנים.

(ד) ועדת האתיקה תפרסם חוות דעת מקדימה שנתנה, בלא ציון שמו של מי שלגביו ניתנה חוות הדעת ופרטים מזהים אחרים, אלא אם כן החליטה אחרת.

(ה) ועדת האתיקה תקבע את נוהלי עבודתה וסדרי דיוניה.

42. כללים אלה יהיו תחת כללי אתיקה לדיינים – התשנ"ו. כללים קודמים

ח' בניסן התשס"ח (13 באפריל 2008)

(חמ 3827-3)

שלמה משה עמאר

נשיא בית הדין הרבני הגדול

הראשון לציון הרב הראשי לישראל

כללי נוהל התור התפעולי בנמלי חיפה, אשדוד ואילת, התשס"ח-2008

בתוקף סמכותה לפי סעיף 32(ב) לחוק רשות הספנות והנמלים, התשס"ד-2004¹ (להלן – החוק), ולפי תקנה 64 לתקנות הנמלים, התשל"א-1971² (להלן – תקנות הנמלים), בהתייעצות עם מפעילי הרציפים לפי תקנה 64(א4) לתקנות הנמלים, קובעת רשות הספנות והנמלים, באישור שר התחבורה והבטיחות בדרכים, את נוהל התור התפעולי בנמלי חיפה, אשדוד ואילת, בכללים אלה:

פרק א': פרשנות והוראות כלליות

הגדרות

1. בכללים אלה –

"אנייה" – כלי שיט שאורכו יותר מ-24 מטרים, ומשמש להובלה בשכר של נוסעים או מטען, המקבל שירותי נמל בנמל חיפה, אשדוד או אילת;

"אניית גלנוע" – אנייה הבנויה או המותאמת במיוחד לניטול מטען גלנוע, ואשר נתקיים בה אחד מאלה:

(1) 85 אחוזים לפחות מכלל מטען האנייה בפריקה ובטעינה, לפי משקל, הוא מטען גלנוע;

(2) באנייה מתקיימים כל אלה:

(א) רוחב גשר הכניסה ורוחב בטן האנייה מאפשרים העברה רצופה של מטען הגלנוע לרציף או ממנו;

(ב) מעלית האנייה המעלה או המורידה את מטען הגלנוע היא בגודל ובכושר נשיאה של 2 מכולות מלאות המונחות בו־זמנית על הנגרר המוביל;

(ג) פעולות השינוע בבטן האנייה ובמעליות נעשות באופן רצוף בלא עקיפת מכשולים באנייה, ניטול כפול או תמרון מיוחד הנדרשים עקב מבנה האנייה;

(ד) רוחב האנייה מאפשר עבודת שינוע, בו־זמנית, מ־2 צדדיו של מטען הגלנוע שבבטן האנייה;

"אניית גרעינים" – אנייה המובילה גרעינים בצובר;

אניית חומרי נפץ" – כמשמעותה בתקנה 123 לתקנות הנמלים;

"אניית מכולה" – אנייה המיועדת או המותאמת להובלת מכולות והמובילה בפועל מכולות;

"אניית נוסעים" – אנייה המיועדת לנוסעים המובילה נוסעים, למעט כשהיא מפליגה בספנות חופית כהגדרתה בחוק ספנות חופית (היתר לכלי שיט זר), התשס"ו-2005³;

"גלנוע" ו"מטען אחוד" – כהגדרתם בתקנות הנמלים (תשלומים בעד שירותי סווארות), התשס"א-2001⁴;

"המתנה" – משך הזמן, בשעות, שתחילתו במועד ההגעה;

"חברת נמל" – חברת נמל חיפה, חברת נמל אשדוד או חברת נמל אילת, לפי העניין;

"חומר מסוכן נוזלי בצובר" – חומר המפורט בפרק השבעה עשר לקוד בדבר בניה וציוד של אניות המובילות כימיקלים מסוכנים בצובר (IBC Code), המופקד לעיון הציבור במשרדי המנהל, או חומר המפורט בפרק התשעה עשר לקוד בדבר בניה וציוד של

¹ ס"ח התשס"ד, עמ' 456.

² ק"ת התשל"א, עמ' 306; התשס"ח, עמ' 569.

³ ס"ח התשס"ו, עמ' 11.

⁴ ק"ת התשס"א, עמ' 684.

אניות המובילות גזים נוזליים בצובר (IGC Code), המופקד כאמור, או חומר בעל תכונות דומות שאישר המנהל;

“מועד הגעה” – המועד שבו נתקיימו באנייה כל אלה:

- (1) היא נכנסה לתחום הנמל וניתן על כך אישור מאת תצפית הנמל;
 - (2) חלפו 36 שעות מאז שסוכן האנייה המציא את מלוא המידע כאמור בתקנה 51 לתקנות הנמלים;
 - (3) נתקבלה הודעה מסוכן האנייה כי האנייה מוכנה לעבודה;
- “מטען גלנוע” – רכב על גלגליו או מטען על גבי נגרר או משאית שהגיע לנמל ויוצא ממנו על גבי הנגרר או המשאית כאמור;
- “מטען מתכלה” – מטען אשר על פי שיקול דעתו של מנכ“ל המפעיל עלולה שהייתו בנמל לגרום לקלקול המטען;
- “מכולה” – כהגדרתה בתקנות הנמלים, ולרבות מכולה שאינה רגילה כהגדרתה שם;
- “מנכ“ל המפעיל” – לרבות מי שהוא הסמיך לעניין נוהל זה, כולו או מקצתו;
- “מפעיל” – כהגדרתו בתקנה 64(א), האחראי להפעלת הרציף שלגביו או לגבי אניות הפוקדות אותו, נתונות בכללים אלה סמכויות להחליט החלטות;
- “צובר” – מטען בתפוזרת המצוי במכלי האנייה או במחסניה;
- “צובר חופנים” – מטען צובר המנוטל לאנייה וממנה על ידי מנוף אשר לזרוע שלו מחובר חופן, מדלה או ציוד אחר המותאם לניטול מטעני צובר;
- “שטח חברת הנמל” – שטח תפעולי כהגדרתו, לפי העניין, בסעיף 57 לחוק;
- “שירותי נמל” – כהגדרתם בחוק.

2. סדרי הכניסה לנמל והקצאת רציף לאנייה יהיו לפי מועד הגעת האנייה לנמל, וסדרי קבלת שירות לפי סדר ההגעה היציאה מן הנמל יהיו לפי המועד שבו האנייה מוכנה להפלגה, למעט במקרים המפורטים בכללים אלה.
3. אנייה לא תהא זכאית להקצאת רציף במשמרת שתחילתה פחות משעה ממועד הגעתה לנמל. זכאות להקצאת רציף לפי משמרת
4. תינתן קדימה בסדרי הכניסה לנמל, הקצאת רציף לאנייה, למעט רציף שלפי סעיף 5 הוא רציף מסחרי, והיציאה מן הנמל על פני כל קדימה אחרת לפי כללים אלה, לאנייה שנתקיים בה אחד מאלה:

- (1) אניית נוסעים נכנסת שהגעתה תואמה מראש עם מנכ“ל המפעיל;
- (2) אנייה נכנסת הנושאת מטען חיוני לביטחון מדינת ישראל, ושלפי אישור של המנהל הכללי של משרד הביטחון או מי מטעמו פריקתו דחופה (להלן – אנייה הנושאת מטען ביטחוני); הקדימה היא לגבי אותו מטען ביטחוני בלבד;
- (3) אנייה במצוקה שעגינתה ליד רציף או הרחקתה ממנו נחוצה לדעת מנהל הנמל.

פרק ב': פירוט הרציפים

5. (א) הרציפים המפורטים להלן, הם רציפים מסחריים כהגדרתם בתקנה 64(א) לתקנות הנמלים, אשר הוראות סעיף 4 ופרק ג' אינן חלות על הקצאתם:

(1) בשטח חברת נמל חיפה –

כ־300 מטרים ברציפים 17 עד 18, לפי שיקול דעת מנכ"ל חברת נמל חיפה;

כ־200 מטרים ברציפים 10 עד 12 (רציף המכולות המערבי), לפי שיקול דעת מנכ"ל חברת נמל חיפה;

רציפים 1 ו־2 בקישון בין זקפים 0 עד 16;

(2) בשטח חברת נמל אשדוד –

רציף 23;

כ־250 מטרים ברציף 9 או ברציף 22 לפי שיקול דעת מנכ"ל חברת נמל אשדוד.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו במקרה האמור בתקנה 64(א2) לתקנות הנמלים, שאז יהיו הרציפים מיועדים למכולות, למעט רציפים 1 ו־2 בקישון בין זקפים 0 עד 16, שיהיו מיועדים למטען כללי.

6. (א) בנמל חיפה יהיו הרציפים המפורטים בטור ב' שלהלן, יהיו מיועדים לנוסעים או למטענים מסוג כמפורט בטור א' לצדם:

פירוט רציפים
לפי ייעודם

טור א'	טור ב'
1. מכולות	רציפים 10 עד 12 (רציף המכולות המערבי), למעט כ־200 מטרים כאמור בסעיף 5(א1);
	רציפים 14 עד 18 (רציף המכולות המזרחי), למעט כ־300 מטרים כאמור בסעיף 5(א1)
2. מטעני גלנוע	
2.1 מטען גלנוע המשונע דרך פתח אחורי באנייה	פינת רציפים 12 ו־13;
2.2 מטען גלנוע המשונע דרך פתח צדדי באנייה	רציף 4 בנמל הקישון
3. מטען כללי וצובר חופנים	כל הרציפים בשטח חברת נמל חיפה שאינם מפורטים במפורש בטבלה זו, למעט רציף שלפי סעיף 5 הוא רציף מסחרי
3.1 בולי עץ	רציף 2 בנמל הקישון, למעט חלקו של רציף 2 כאמור בסעיף 5(א1)
3.2 צובר חופנים ומטען כללי שאינו בולי עץ	רציפים 10 עד 12 (רציף המכולות המערבי), בין זקפים 79 עד 92, למעט כ־200 מטרים כאמור בסעיף 5(א1);
	כל הרציפים בשטח חברת נמל חיפה שאינם מפורטים במפורש בטבלה זו, למעט רציף שלפי סעיף 5 הוא רציף מסחרי
4. צובר	
4.1 גרעינים	רציף דגון (בין זקפים 50 עד 64) או רציפים 14 עד 18 (רציף המכולות המזרחי) בין זקפים 37 עד 58, להפחתת שוקע לצורך מעבר בתעלת הכניסה בלבד

טור א'	טור ב'
4.2 חומרים מסוכנים בצובר נוזלי	רציף כימיקלים
5. נוסעים	רציפים 5, 6 ו-13

(ב) בנמל אשדוד יהיו הרציפים המפורטים בטור ב' להלן, מיועדים לנוסעים או למטענים מסוג כמפורט בטור א' לצדם:

טור א'	טור ב'
1. מכולות	רציף 7;
	רציף 9 ורציף 22 למעט כ-250 מטרים כאמור בסעיף 5(א)(2)

2. מטען גלנוע

- 2.1 מטען גלנוע המשונע
דרך פתח אחורי
באנייה
 - 2.2 מטען גלנוע המשונע
דרך פתח צדדי
באנייה
 3. מטען כללי וצובר חופנים
 4. חומרים מסוכנים בצובר נוזלי
 5. נוסעים
- פינות רציפים 1-2, 3-2, 5-6, 21-22
- כל הרציפים בשטח חברת נמל אשדוד שאינם מפורטים במפורש בטבלה זו, למעט רציף שלפי סעיף 5 הוא רציף מסחרי
- כל הרציפים בשטח חברת נמל אשדוד שאינם מפורטים במפורש בטבלה זו, למעט רציף שלפי סעיף 5 הוא רציף מסחרי
- חלקו המערבי של רציף 1 באזור הצנרת השייכת לכי"ל
- רציף 3 או כל רציף פנוי אחר, למעט רציף שלפי סעיף 5 הוא רציף מסחרי

7. מפעיל יקצה את הרציפים בשטחו לפי ייעודם המפורט בסעיף 6, אלא אם כן נקבע במפורש אחרת בכללים אלה או אם קיים רציף פנוי ואין אנייה המובילה מטען מסוג שמיועד לו אותו רציף ממתינה לקבל בו שירותי נמל.

פרק ג': קדימה בהקצאת רציפים לא מסחריים

8. הוראות סעיפים 9 עד 12 לא יחולו בנמל אילת.
9. (א) בהקצאת רציף המיועד למכולות לפי סעיף 6 (בסעיף זה – רציף מכולות), יסווגו האניות לקבוצות עדיפות כמפורט להלן:

(1) קבוצת עדיפות א' –

אניות מכולה שבאותה פקידה משנעות בפריקה ובטעינה, לא כולל עיתוק בתוך האנייה, בנמל חיפה – 1,500 מכולות לפחות או בנמל אשדוד – 1,200 מכולות לפחות;

(2) קבוצת עדיפות ב' –

אניות מכולה אחרות, לרבות אניות גלנוע ואוניות רב־תכליות המובילות גם מכולות, ובלבד שהן מתאימות, לדעת מנכ"ל המפעיל, לשינוע מכולות בעזרת מנופי גשר.

(ב) בכל קבוצת עדיפות כאמור בסעיף קטן (א), יהיה תור ההקצאה לרציף מכולות לפי מועד ההגעה לאמור, המגיעה ראשונה תיכנס ראשונה.

(ג) אניית מכולה מקבוצת עדיפות ב' הממתינה להקצאת רציף מכולות יותר מ־24 שעות ממועד הגעתה לנמל, תעבור לקבוצת עדיפות א' ותורה בקבוצה האמורה יהיה לפי מועד הגעתה לנמל.

(ד) אניית מכולה שחברת הנמל ייעדה אותה לרציף המיועד למטען כללי, לא תקבל עדיפות על פני אניות מטען כללי ויחולו עליה הוראות סעיף 10(א3).

(ה) תורה של אניית מכולה הנושאת מטען ביטחוני, להקצאת רציף מכולות לצורך שינוע מכולות שאינן מטען ביטחוני, ייקבע לפי מועד הגעתה לנמל.

(ו) אניית גרעינים הממתינה להפחתת שוקע ברציף המכולות המזרחי בנמל חיפה יותר מ־48 שעות מאז מועד הגעתה לנמל, תעבור לקבוצת עדיפות א' ותורה בקבוצה האמורה יהיה לפי מועד הגעתה לנמל.

10. (א) בהקצאת רציפים המיועדים למטען כללי וצובר חופנים לפי סעיף 6 (בסעיף זה – רציפי מטען כללי), יסווגו האניות לקבוצות עדיפות כמפורט להלן:

הקצאת רציפי
מטען כללי
וצובר חופנים

(1) קבוצת עדיפות א' – אניות המובילות מטען מתכלה, אלא אם כן עובדות ברציפי חברת הנמל שלוש אניות מטען מתכלה בריזמנית;

(2) קבוצת עדיפות ב' – אניות גלנוע המובילות מטען כללי, אלא אם כן נתקיים אחד מאלה:

(א) ברציפי חברת הנמל עובדות שתי אניות גלנוע בריזמנית;

(ב) היא אניית גלנוע מהסוג האמור בפסקה (2) להגדרתה, ובחברת הנמל עובדת אניית גלנוע, ואנייה מקבוצת עדיפות ג' כמשמעותה בפסקה (3) להלן, ממתינה להקצאת רציף יותר מ־120 שעות ממועד הגעתה לנמל;

(3) קבוצת עדיפות ג' – אנייה שהיא אחת מאלה:

(א) אניית מכולה שהוקצה לה רציף מטען כללי;

(ב) אניית צובר חופנים; אנייה מסוג זה תאבד את זכותה לקדימה אם סוכן האנייה סירב לעבודתה שלוש משמרות ברציפות;

(ג) אניית מטען כללי שמטעניה אחודים או הנושאת יחידות מטען במשקל של 2 טון לפחות ליחידה ובתנאי שסיוור המטען באנייה מאפשר עבודה רצופה בלא עיתוקים ותמרונים;

(ד) אניית צובר נוזלי שלא במיתקן אוטומטי;

(ה) אנייה ליצוא מטען מתכלה או אניית גלנוע שלא קיבלה קדימה על פי פסקאות (1) או (2) לפי העניין;

(4) קבוצת עדיפות ד' – אנייה שאינה מנויה בפסקאות (1) עד (3).

(ב) לא תינתן קדימה לאנייה הנושאת מטען לא אחוד או אנייה שעל פי שיקול דעתו של מנכ"ל מפעיל אינה מתאימה לשינוע אותם מטענים שהביאה או שמטעניה קשים לשינוע.

(ג) התור לאניית מטען כללי ביבוא, המיועדת לטעון בהמשך מטען מתכלה ליצוא, ייקבע לפי מטען היבוא.

11. (א) בהקצאת רציף דגון בנמל חיפה יסווגו אניות הגרעינים לשתי קבוצות עדיפות להקצאת רציף דגון בנמל חיפה כלהלן:

(1) קבוצת עדיפות א' – אניות המיועדות לפרוק ברציף לפחות 20,000 טון מטען באותה פקידה;

(2) קבוצת עדיפות ב' – אניות המיועדות לפרוק ברציף פחות מ-20,000 טון מטען באותה פקידה.

(ב) אניית גרעינים המנויה בקבוצת עדיפות ב' והממתינה להקצאת רציף דגון יותר מ-24 שעות ממועד הגעתה לנמל, תעבור לקבוצת עדיפות א' ותורה בקבוצה האמורה יהיה לפי מועד הגעתה לנמל.

12. אניית נוסעים לא תשהה בנמל יותר מ-48 שעות ממועד קשירתה לרציף מרציפי הגבלה על שהיית אניית נוסעים בנמל.

13. (א) בנמל אילת, תינתן עדיפות ראשונה לאניות גלנוע המשנעות מכוניות. (ב) סדר הקדימה בהקצאת רציף לאניות שאינן נכללות בסעיף קטן (א), יהיה לפי סדר הגעתן לנמל.

פרק ד': סדר הכנסה והוצאה של אניות

14. (א) סדר הכנסת אניות בנמלי חיפה ואשדוד יהא כמפורט להלן: סדר הכנסת אניות בנמלי חיפה ואשדוד

(1) אניות נוסעים;

(2) אניות הנושאות מטען ביטחוני;

(3) אניות הפוקדות רציף שלפי סעיף 5 הוא רציף מסחרי;

(4) אניות מכולה: סדר הכניסה בתוך קבוצת אניות המכולה יהיה לפי סדר הקדימה בהקצאת רציפים שבסעיף 9;

(5) אניות גלנוע;

(6) אניות ריקות המיועדות רק ליצוא של מטען מתכלה;

(7) לגבי אניות שאינן מנויות בפסקאות (1) עד (6) תינתן עדיפות להכנסת אנייה שמטענה מיועד להימסר במסירה ישירה, על הכנסת אנייה שמטענה מיועד להימסר במסירה עקיפה.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א)(1) עד (6) תינתן עדיפות לכניסת אנייה שהוקצה לה רציף וממתין לה צוות נמלי, על פני אנייה שטרם הוקצה לה רציף ואין ממתין לה צוות נמלי.

15. סדר הכנסת אניות בנמל אילת יהיה לפי סדר הקדימה בהקצאת רציפים בנמל אילת כאמור בסעיף 13. סדר הכנסת אניות בנמל אילת

16. סדר הוצאת אניות מנמלי חיפה ואשדוד יהיה כמפורט להלן:

- (1) אניית חומרים מסוכנים נוזלים בצובר ואניית חומרי נפץ;
- (2) אניית נוסעים המדווחות יום לפני הגעתן לנמל על מועד ההפלגה ואם הן אכן מוכנות להפלגה בזמן;
- (3) אניות הפוקדות רציף שלפי סעיף 5 הוא רציף מסחרי;
- (4) אניות מכולה זכאיות לעדיפות ביציאה על פני שאר האניות, למעט אלה המנויות בפסקאות (1) עד (3), אלא אם כן נגרם לאנייה אחרת עיכוב של למעלה מ־4 שעות;
- (5) אנייה הממתינה ליד רציף שממתינה לו אנייה אחרת;
- (6) אנייה שאינה נזכרת בפסקאות (1) עד (5) – לפי המועד שבו היא מוכנה להפלגה מהנמל.

17. הוצאת אניות מנמל אילת תהיה על פי סדר היותן מוכנות להפלגה מן הנמל.

18. הוצאת אניות מנמל, למעט אלה המפורטות בסעיף 16(1) עד (3), תיעשה לאחר שהוכנסו אניות לנמל, אלא אם כן עברו ארבע שעות מאז שהאנייה הנוגעת בדבר היתה מוכנה להפלגה מן הנמל.

פרק ה': שונות

19. על אף האמור בכללים אלה, ובלי לגרוע מסמכות מנהל הנמל לפי תקנה 64(ו) לתקנות הנמלים –

- (1) מנכ"ל מפעיל או מי שהוא הסמיך לעניין זה, רשאי –

(א) בנסיבות מיוחדות או בלתי צפויות לחרוג מהוראות פרק ג', ובלבד שהחריגה כאמור מקובלת על סוכני האניות הנוגעות בדבר; החריגה ונימוקיה יתועדו ברשומות הנמל;

(ב) לחרוג מהוראות פרק ד' לגבי כלי שיט שמשך כניסתו או יציאתו ארוך ומורכב במיוחד, וכן לגבי אניות מלחמה זרות שכניסתן לנמל או יציאתן ממנו תואמו מראש, ובלבד שהחריגה כאמור מקובלת על סוכני האניות הנוגעות בדבר.

- (2) מנכ"ל מפעיל רשאי, במקרים יוצאים מן הכלל ועל פי שיקול דעתו להוציא מרציף מטען כללי אנייה שחל עליה סעיף 10(ב), ולהקצותו לאנייה מקבוצת עדיפות שבסעיף 10(א) או (2).

20. לא ניתן מענה בכללים אלה לקדימה בהקצאת רציף, בכניסה לנמל או ביציאה ממנו, יכריע מנהל הנמל לגבי הקדימה כאמור.

21. תחילתם של כללים אלה 15 ימים לאחר פרסום ההודעה בדבר הנוהל המאושר לפי תקנה 64(ד) לתקנות הנמלים.

י"ט בתמוז התשס"ח (22 ביולי 2008)

(חמ 137–3)

אריה רונה

נתאשר

מנהל רשות הספנות והנמלים

ש אול מופז

שר התחבורה והבטיחות בדרכים